

Randmeerconcertbrief

Seizoen 2012/13 nr 4

Duo Bilitis

Eva Tebbe harp

Ekaterina Levental harp - zang

Zaterdag 10 november 2012

Open Haven Zeewolde

programma 10 november 2012	1
over de musici	2
toelichting door Leo van Wijk	3-4
contactadressen en concertlocaties	5
agenda seizoen 2012/2013	6
bestelformulier	7

4e Randmeerconcert - seizoen 2012/2013
zaterdag 10 november 2012 20.00 uur
Open Haven Zeewolde

Duo Bilitis

Eva Tebbe - harp, Ekaterina Levental - harp & mezzosopraan

Maurice Ravel
(1875-1939)

Introduction et Allegro (1905, arr. Eva Tebbe)

Joost Kleppe
(1963-heden)

Sneeuwwit, een inktzwarte opera (2006)

~ pauze ~

Claude Debussy
(1862-1918)

Danse sacrée et danse profane (1904, arr. Ekaterina Levental)

Les Trois Chansons de Bilitis (1897, arr. Eva Tebbe)

- *La chevelure*
- *La flûte de Pan*
- *Le tombeau des Naiades*

Chiel Meijering
(1954-heden)

Moecha Zakatoecha (2008)

Fotografie: Merlijn Doomernik

Duo BILITIS is een uniek ensemble op de Nederlandse podia en daar buiten. De beide musici hebben sinds hun oprichting in 2004 naam gemaakt door hun boeiende en spraakmakende programma's en intense samenspel. Het duo vernoemde zich naar Claude Debussy's tot de verbeelding sprekende composities 'Les Chansons de Bilitis' op teksten van Pierre Louÿs.

Naast hun passie voor hetzelfde instrument delen de harpistes Eva Tebbe en Ekaterina Levental ook dezelfde muzikale mentaliteit: graag zoeken ze het avontuur buiten de gebaande paden. De dubbelrol van Ekaterina Levental geeft dit duo een unieke positie binnen het kamermuziekaanbod in binnen- en buitenland. Het repertoire van Duo Bilitis bestaat voornamelijk uit 20ste eeuwse repertoire en hedendaagse muziek, met een speciale focus op thematische programma's en samenwerkingen met theater en dans. Hedendaagse componisten zoals Jeff Hamburg, Chiel Meijering, Boudewijn Tarenkeken, Daan Manneke, Oene van Geel, Gijs van Dijk, Huba de Graaff, Gerard Beljon, Joost Kleppe en Lowell Dijkstra schreven nieuwe werken voor het duo. Duo BILITIS is winnaar van het Internationaal Kamermuziekconcours Almere 2008, de 5e editie van het UITMARKT kamermuziekconcours in Amsterdam en is finalist van de International Jewish Music Competition 2010.

Met het strijkersensemble Camerata Antonio Lucio onder leiding van violiste Emmy Verhey gaven zij de Nederlandse premiere van de dubbelharpconcerten van Maciej Malecki en Jean Francaix (2005).

Het duo trad ondermeer op in het Concertgebouw te Amsterdam, het Grachtenfestival in Amsterdam, Muziekgebouw aan 't IJ, The Tenth World Harp Congress, De Doelen te Rotterdam, Vredenburg Utrecht, Hortus Festival 2010, Varna International Music Festival 2010 (Bulgarije), Rüttihubeliade Festival 2010 (Zwitserland) Mosel Musik Festival in Duitsland/Luxembourg (2011) en het Baku International Music Festival (Azerbeïjan).

Eva Tebbe (harp) studeerde aan het ARTEZ instituut en aan de Conservatoire Regional de Rueil-Malmaison (Frankrijk) bij Manja Smits en Christine Icart (1995-2000). In 2004 behaalde zij haar Masters diploma met aantekening Kamermuziek aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag bij Ernestine Stoop.

Als soliste, muziektheater performer en als lid van diverse ensembles treedt zij veelvuldig op in binnen- en buitenland tijdens festivals en concertseries. Eva is lid van het septet de EEF VAN BREEN Group (Challenge Jazz) bestaande uit jazz -en klassieke musici. Met Duo BILITIS (twee harpen en zang) hebben Eva Tebbe en Ekaterina Levental een unieke positie weten in te nemen binnen het kamermuziekaanbod in binnen- en buitenland door het programmeren van eigen arrangementen, hedendaags repertoire en schitterend origineel repertoire van veelal 19e eeuwse componisten. Duo Bilitis is winnaar van het Internationaal Kamermuziekconcours Almere 2008, het UITMARKT kamermuziekconcours 2008 en finalist van de International Jewish Music Competition 2010.

Eva houdt zich intensief bezig met het schrijven van transcripties voor de harp om het solo- en kamermuziekrepertoire te vergroten en te verdiepen. Zij brengt regelmatig nieuwe werken in premiere.

Ekaterina Levental (harp & mezzosopraan) werd geboren in Tasjkent, de hoofdstad van Oezbekistan, een der republieken van de voormalige Sovjet Unie. Zij studeerde zang aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag en harp aan de Conservatoria van Enschede, Detmold (Duitsland) en Rotterdam. Voor beide behaalde zij het Master Diploma met onderscheiding. Haar docenten waren o.a. Barbara Pearson, Maria Acda, Diane Forlano, Meinard Kraak en Rita Dams (zang) en Germaine Lorenzini, Godelieve Schrama, Catherine Michel en Alex Bonnet (harp). Ze volgde Masterclasses en workshops bij onder andere Nelly Miricioiu, Charlotte Margiono, Christoph Prégardien en Jard van Nes.

Toelichting 1/2

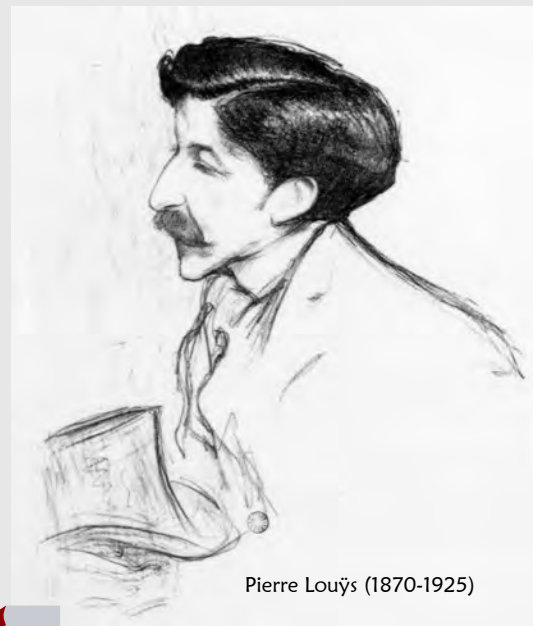
Een afwisselend en spannend concert waarover veel bijzonderheden te vermelden zijn.

Allereerst de naam van het ensemble.

In 1893 publiceerde Pierre Louÿs een collectie van 143 erotische gedichten onder de naam *'Les Trois Chansons de Bilitis'*. Hij presenteerde deze gedichten als een vertaling uit het Oudgrieks van verzen van de dichteres Bilitis, die leefde aan het begin van de 6^e eeuw voor Christus. Zij was een tijd- en geestesgenote van Sappho. De gedichten zouden zijn ontdekt door een Duitse archeoloog, G. Heim (dit had voor de oplettende lezer al een aanwijzing moeten zijn), in een graftombe op Cyprus. De gedichten bezongen de saffische liefde tussen Bilitis en Mnasidika. Het heeft toch nog enige tijd geduurd voordat duidelijk werd, dat Pierre Louÿs alles zelf verzonnen had en Bilitis dus een fictief personage was.

In 1897 heeft Claude Debussy, die een goede vriend van Louÿs was, drie chansons op muziek gezet voor vrouwenstem en piano. Eva Tebbe maakte de bewerking voor twee harpen en deze versie hoort u vanavond.

De gedichten hebben in de 20e eeuw nog een grote invloed gehad. De Franse dichter Henri de Régnier liet zich door Bilitis inspireren, de componist Charles Koechlin publiceerde in 1923 *Chansons de Bilitis* (opus 39) en de Frans-Hongaarse componist Joseph Kosma schreef in 1954 een operette *Les Chansons de Bilitis*. In 1976 baseerde David Hamilton zijn film *Bilitis* losjes op Louÿs werk. In 1955 werd in San Francisco de eerste lesbische organisatie in Amerika opgericht met de naam *Daughters of Bilitis*.

Pierre Louÿs (1870-1925)

Omdat de composities van Ravel (*Introduction et Allegro*) en Debussy (*Danse sacrée et danse profane*) ontwikkelingen in de bouw van de harp markeren in het kort iets over de geschiedenis van de harp.

Op Egyptisch en Assyrische reliëfs vinden we al de primitieve boogharp.

Later ontstonden de hoekharpen, waar meer snaren van verschillende lengte op gespannen konden worden. Vervolgens werd de hoek gesloten en construeerde men de raamharpen, die bestand waren tegen grotere snaarspanningen.

Wij zijn nu aangeland in de 8^e eeuw na Chr. en deze harpvorm heeft eeuwen standgehouden. Na 1600 kwam de behoefte op om de harp met beide handen te kunnen bespelen. Het raamwerk werd op een onderstel geplaatst en daarmee was de stokharp geboren, die een directe voorloper is van de tegenwoordige vorm. In de 17^e eeuw werd in Tirol een systeem bedacht, waarbij door middel van een handbediende haak de snaren verkort konden worden, om ook in andere toonsoorten te kunnen spelen. Rond 1720 bedacht Hochbrucker in Donauwörth de eerste pedaalharp. Deze in Es groot gestemde harp was een enorme verbetering, maar nog lang niet alle toonsoorten konden er op gespeeld worden.

Er werd toen ook al geëxperimenteerd met chromatische harpen, maar er was onvoldoende ruimte om al die extra snaren onder te brengen en ook werd de spanning op het frame te groot.

Sebastian Érard was rond 1810 de uitvinder van de dubbelpedaalharp. De snaar kon nu in twee stappen verkort worden en zo werd het mogelijk om alle toonsoorten te kunnen spelen. De basis van deze techniek wordt tot op de dag van vandaag nog toegepast. Toch bleef de wens bestaan om een chromatische harp te bouwen. J.H. Pape bouwde in 1845 een instrument met twee rijen snaren. Diatonisch (witte pianotoetsen) aan de ene kant en de pentatonische (zwarte pianotoetsen) aan de andere kant. Dit systeem met 78 snaren werd in 1897 verder verbeterd en gepatenteerd door Gustave Lyon, directeur van de firma Pleyel in Parijs.

Om zijn harp onder de aandacht te brengen vroeg hij Claude Debussy een stuk voor dat instrument te schrijven en dat werd de *'Danse sacrée et danse profane'* voor harp en strijkorkest. Op 6 november 1904 was de eerste uitvoering.

Debussy 2e prijswinnaar van de Prix de Rome in 1885 in de Villa Médici te Rome (in centrum met wit vest)

Toelichting 2/2

De firma Érard kon hierbij niet achterblijven en vroeg in 1905 aan Maurice Ravel een stuk te componeren om de mogelijkheden van de 'dubbel-action' pedaalharp nog eens duidelijk over het voetlicht te krijgen. Ravel componeerde in korte tijd het septet '*Introduction et Allegro*' voor harp, fluit, klarinet en strijkkwartet. Het was klaar in juni 1905 en Ravel droeg het op aan Albert Blondel, de directeur van Maison Érard. De eerste uitvoering was op 22 februari 1907 in Parijs.

De concurrentiestrijd was daarna snel beslecht. Ondanks de ondersteuning door Debussy verdween de chromatische Pleyelharp snel van het toneel. Wel bleef het tot 1933 mogelijk om aan het conservatorium van Parijs chromatisch harp te studeren en in Brussel zelfs tot 1953. Beide stukken zijn vanavond in een bewerking voor twee harpen te beluisteren.

Chromatische harp

Als contrast hoort u twee stukken die speciaal voor het Duo Bilitis zijn geschreven door Nederlandse componisten. Beide composities zijn sprookjes.

Joost Kleppe studeerde compositie bij Tristan Keuris. Hij kreeg enkele internationale beurzen en studeerde daarmee verder in Hongarije, Engeland en Duitsland. Joost legt zich vooral toe op schrijven van vocale muziek. Daarbij vormen poëzie en theater meestal het uitgangspunt. Kenmerkend voor zijn muziek zijn een toegankelijke lyriek en een intense hartstocht. Hij schreef enkele kameropera's waaronder in 2006 *Sneeuwwit*, gebaseerd op het boek *Zwart als inkt* van Wim Hofman. De pers schreef hierover: 'Een inktzwart sprookje en opera tegelijk, de prachtige muziek onderstreept de duistere ondertonen'. Joost Kleppe bewerkte dit stuk speciaal voor het Duo Bilitis met twee harpen en twee stemmen. Eva is Sneeuwwitje en Ekaterina de stiefmoeder.

Het voornaamste stijlkenmerk van Chiel Meijering, die compositie bij Ton de Leeuw studeerde, is dat geen enkele stijl overheerst. Alle stijlkenmerken in de muziek van jazz, klassiek, avant-garde en wereldmuziek komen afwisselend voorbij. Het toverwoord bij Meijering is spontaniteit: alles wat in hem opkomt verwerkt hij in zijn composities. Hij schrijft tientallen stukken per jaar en houdt zijn werken kort, omdat zijn filosofie is dat de concentratieboog van luisteraars volgens patronen van ongeveer 2 tot 3 minuten verloopt. Een uitzondering hierop is zijn 3 uur durende opera uit 1988 '*De laatste dagen van de mensheid*'.

Moecha Zakatoecha schreef hij in 2008 speciaal voor het Duo Bilitis. Het is een Russisch sprookje over fruitvliegjes en kevertjes, met een spin als doodsvijand en een mug als onverschrokken held. Het is gebaseerd op de licht politieke teksten van Kornej Tsjukovsky. De muziek is beeldend, verhalend, komisch en ritmisch geladen.

Leo van Wijk
november 2012

Onze contactpersonen geven u graag informatie:

voor Nunspeet
dhr. Wim Bömer

E-mail: nunspeet@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 252968

voor Harderwijk
dhr. Wouter Molendijk

E-mail: harderwijk@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 421704

voor Ermelo
mevr. Henny van Manen-Aartsen

E-mail: ermelo@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 563634

voor Putten
dhr. Leo van Wijk

E-mail: putten@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 353842

voor Zeewolde
dhr. Henk de Wit

E-mail: zeewolde@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 036 5223272

secretariaat
dhr. Anne de De Vries

E-mail: secretaris@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 06 5700 2004 (inspreken)

financiën
dhr. Hugo Berkouwer

E-mail: penningmeester@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0577 411242
Hertlaan 3, 8076 PG Vierhouten

concertcoördinator:
dhr. Roel Norg

E-mail: coordinator@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 551703
Margrietlaan 9, 3851 RS Ermelo

publiciteit/perscontacten:
dhr. Maarten de Lussanet

E-mail: publiciteit@randmeerconcerten.nl

websitebeheer en
Randmeerconcertbrieven:
dhr. Adri Kuiper

E-mail: media@randmeerconcerten.nl

website Randmeerconcerten

www.randmeerconcerten.nl

aanvraag programmaboekje, zie secretariaat of vul het formulier op de website in.

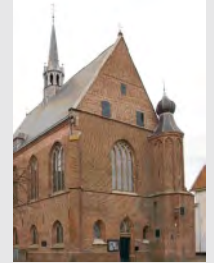
reservering concerten tot 24 uur voor aanvang van het concert via
inspreken op telefoonnummer **06 1369 5148**

Adressen van de concertlocaties:

Lukaskerk
Van Asch van Wijklaan 69
3853 KV Ermelo

Oude Kerk
Kerkbrink 1
3851 MB Ermelo

Catharinakapel
Klooster 1
3841 EN Harderwijk

Sandton Landgoedhotel Vennendal
Vennenpad 5
8072 PX Nunspeet

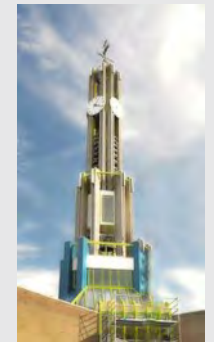
Hotel NH Sparrenhorst
Eperweg 46
8072 DB Nunspeet

Kasteel De Vanenburg
Vanenburgerallee 13
3882 RH Putten

Open Haven
Kerkplein 8
3891 ED Zeewolde

Agenda 2012-2013

- 1 zaterdag 22 september 2012 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Van Baerle Trio met Maria Milstein (viool), Gideon den Herder (cello), Hannes Minnaar (piano)
- 2 zondag 7 oktober 2012 10.30 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
Lisa Jacobs (viool) en Ksenia Kouzmenko (piano)
- 3 zaterdag 20 oktober 2012 20 uur Ermelo Lukaskerk
Doris Hochscheid (cello) en Frans van Ruth (piano)
- 4 zaterdag 10 november 2012 20 uur Zeewolde Open Haven
Duo Bilitis met Eva Tebbe (harp) en Ekaterina Levental (harp & mezzosopraan)
- 5 zondag 25 november 2012 14 uur Nunspeet Sandton Landgoedhotel Vennendal
Leupold Trio 'Con Chitarrone' met Tijmen Huisingh (viool), Wouter Mijnders (cello), Sören Leupold (chitarrone en renaissancefluit)
- 6 zondag 6 januari 2013 14 uur Nunspeet Hotel NH Sparrenhorst
Nieuwjaarsconcert 'Café Dansant' met Sabine Wüthrich (sopraan), Eva van Grinsven (saxofoon), Daniël Kramer (piano)
- 7 zaterdag 19 januari 2013 20 uur Ermelo Oude Kerk
Bart van Oort (fortepiano), Marieke Schneemann (fluit), Francine van der Heijden (sopraan)
- 8 zondag 3 februari 2013 14 uur Nunspeet Sandton Landgoedhotel Vennendal
Lendvai Trio met Nadia Wijzenbeek (viool), Ylvaly Zilliacus (altviool), Maria Macleod (cello)
- 9 zondag 17 februari 2013 10.30 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
Fresco Pianotrio met Birthe Blom (viool), Katharina Gross (cello), Yoram Ish-Hurwitz (piano)
- 10 zaterdag 2 maart 2013 20 uur Zeewolde Open Haven
Utrecht String Quartet met Eva Koskinen (viool), Katherine Routley (viool), Joël Waterman (altviool), Sebastian Koloski (cello)
- 11 zaterdag 16 maart 2013 20 uur Ermelo Lukaskerk
Daria van den Bercken (piano)
- 12 zaterdag 6 april 2013 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Vodenitcharov Pianokwartet met Paul van der Linden (hobo), Joost Hekel (klarinet), Jeroen Billiet (hoorn), Alain de Rijkere (fagot), Boyan Vodenitcharov (fortepiano)

Randmeerconcerten 2012-2013 - bestelformulier voor abonnementen

dhr. en/of mevr. _____
adres _____
postcode en plaats _____
telefoon _____
e-mail *) _____

*) indien u de gratis Randmeerconcertbrief per e-mail wilt ontvangen

Bestelt hierbij:

_____ abonnement(en) voor 7 concerten à € 112,- in totaal € _____
(u hoeft niet aan te geven welke 7 concerten van
de 12 concerten u wilt bezoeken)

_____ passe-partout(s) voor alle 12 concerten à € 168 in totaal € _____
_____ totaal € _____ +

En (gelieve uw keuze aan te geven door een kruisje in het vakje)

machtigt de St. Randmeerconcerten om dit totaalbedrag éénmalig af te schrijven van
rekening _____
t.n.v. _____
te _____

maakt dit bedrag over naar rekening 3177.78.722 t.n.v. St. Randmeerconcerten
te Vierhouten

plaats en datum: _____ handtekening voor akkoord: _____

Wij verzoeken u dit formulier in gesloten envelop te sturen naar:
penningmeester Randmeerconcerten, de heer Hugo Berkouwer, Hertlaan 3, 8076 PG Vierhouten.

Muzikado

The image features a violin in the lower-left quadrant, with its body in shades of brown and orange. Overlaid on the violin and extending across the frame are several musical staves with black notes and clefs. The background is a light yellow gradient.

Geef een concert cadeau
Voor 19 euro bij de kassa